

We Lwowie, dnia 17. listopada 1905.

Aleg. 651

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o działalności nauczycieli wędrownych rolnictwa i sadownictwa i o rezolucjach p. Huryka wniesionych na posiedzeniu Sejmu z dnia 19. października 1904.

Wysoki Sejmie!

W roku sprawozdawczym stan nauki wędrownej w niczem się nie zmienił. Dwaj nauczyciele w powiecie lwowskim i krakowskim z pomyślnym skutkiem pouczali ludność w zakresie sadownictwa i warzywnictwa. Dwaj inni byli kierownikami szkół zimowych w Niewiarowie i Wojsławiu.

Dr. Goliński był zajęty ważną akcją przeszczepiania drzewek owocowych, pośrednictwem w handlu owocami i licznymi kursami dla nauczycielstwa ludowego. Działalność jego sięgała często poza powiat krakowski.

Drugi nauczyciel wędrowny p. Traczewski ograniczył swą pracę na powiat lwowski, ale pouczenia jego i pomoc udzielana ludności, dotyczyły oprócz sadownictwa i warzywnictwa, także innych gałęzi rolnictwa.

Szkoła w Niewiarowie pomyślnie się rozwija a jej kierownik w czasie wolnym od zajęć szkolnych korzystnie oddziałuje na poziom rolnictwa w okolicy. Urządzona przez niego w Niewiarowie wystawa przyrządów i maszyn rolniczych połączona z demonstracjami, okazała się pożyteczną. Staraniem Wydziału krajowego odbywa się w szkole w jesieni b. r. kurs sześciotygodniowy gospodarstwa wiejskiego dla kobiet.

Druga szkoła zimowa została przeniesioną z Wojsławia, gdzie nie mogła się rozwinąć, do Lubczy w powiecie pilzneńskim. Szkoła ta, do której zgłosiło się 19 uczniów po ukończeniu nauki dopełniającej, w wieku od 16—20 lat, zostanie otwartą 16. listopada r. b.

Na kursa wieczorne, mające się odbywać 2—3 razy w tygodniu, zgłosiło się 30 starszych gospodarzy.

Na posiedzeniu z dnia 19. października 1904 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zachęcał Rady powiatowe w powiatach, w których pomyślnie są w tej mierze warunki, do zakładania szkół zimowych rolniczych i utrzymywania instruktorów sadownictwa“.

Wydział krajowy wykonując powyższe polecenia, wystosował okólnik do wszystkich Wydziałów powiatowych, zachęcając do wprowadzenia w życie nauki wędrownej bądź jednego, bądź drugiego typu.

Następstwem rzeczonyj odezwy były zgłoszenia Rad powiatowych w Pilźnie, Jaworowie, Kołomyi, Wadowicach i Buczaczu wraz z zobowiązaniem się do pewnych ofiar pieniężnych na cel powyższy.

Komisya gospodarstwa krajowego sądzi zgodnie z Wydziałem krajowym, że koszta organizacyi nauki wędrowney powinny ponieść w pierwszym rzędzie czynniki miejscowe, a więc fundusz powiatowy, względnie fundusze tych powiatów, które podejmą wspólnemi siłami organizacyę tej nauki. Komisya sądzi dalej, że kraj i państwo powinny przyjść w tej mierze z pomocą powiatom. Komisya nie przesądza o wielkości tej pomocy, pozostawiając Wydziałowi krajowemu, aby w każdym poszczególnym wypadku zbadał warunki nauki projektowanej i siłę powiatu i w konkluzyi przedkładał Wysokiemu Sejmowi konkretne wnioski.

Komisya przedkłada odnośne rezolucye do uchwały.

Przy rozprawie nad działalnością nauczycieli wędrownych rolnictwa i sadownictwa w r. 1904 wniósł p. Huryk dwie rezolucye, które Wysoki Sejm uchwałą z dnia 19. października 1904 odesłał do komisyi gospodarstwa krajowego do zbadania. Rezolucye projektowane mają następnę brzmienie:

Poleca się Wydziałowi krajowemu:

1. aby w najbliższej przyszłości postarał się o wprowadzenie w życie odpowiedniej liczby zimowych szkół rolniczych w powiatach wschodniej Galicyi i powierzył ich kierownictwo wędrownym nauczycielom rolnictwa;

2. aby spowodował rozszerzenie działalności wędrownego nauczyciela ogrodnictwa w powiecie lwowskim także i na inne powiaty Galicyi wschodniej.

Komisya, godząc się na tenor rezolucyi pierwszej, proponuje ją do uchwały w odmiennej nieco i rozszerzonej stylizacyi.

Co się tyczy drugiej rezolucyi, to komisya zaznacza, że nauczyciele wędrowni sadownictwa i warzywnictwa wyjątkowo bywają używani do pouczeń poza powiaty lwowski i krakowski, na które działalność ich z reguły jest ograniczona — komisya sądzi jednak, że rezolucya druga przez komisję proponowana uczyni zadość także życzeniu objętemu rezolucyą p. Huryka.

Komisya kończy niniejsze sprawozdanie przedłożeniem następných rezolucyi do uchwały:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o działalności nauczycieli wędrowných rolnictwa i sadownictwa.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby popierał inicjatywę powiatów w kierunku wprowadzania w życie szkół rolniczych zimowych, względnie nauki wędrowney sadownictwa i w konkretných wypadkach przedkładał wnioski subwencyonowania odnośnych zabiegów należycie uzasadnionych w danych warunkach.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd. aby przyczyniał się do pokrycia połowy kosztów szkół zimowych rolniczych i nauki wędrowney sadownictwa po powiatach zaprowadzić się mających.

Tem samem załatwione zostają wnioski p. Huryka odesłane uchwałą z dnia 19. października 1904 do komisyi gospodarstwa krajowego.

Zast. przewodniczącego:

Stadnicki w. r.

Sprawozdawca:

Krzysztofowicz w. r.